Шкулка Андрій Миколайович,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальність «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»;
науковий керівник:
Микуляк Олеся Володимирівна,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту;
Львівський національний університет імені Івана Франка

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОБОВ'ЯЗКИ МИТНОГО БРОКЕРА У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ

Митний брокер є важливою ланкою між бізнесом і державою у сфері зовнішньоекономічної діяльності. У сучасних умовах глобалізації та зростання міжнародної торгівлі митне законодавство постійно змінюється й ускладнюється. Митний брокер допомагає підприємствам швидко та правильно оформлювати вантажі, уникати штрафів і простоїв, зменшувати ризики фінансових втрат. Його діяльність забезпечує законність, ефективність і прозорість митних операцій, що особливо актуально в умовах інтеграції України до світового економічного простору [1;3].

Основним завданням митного посередника є сприяння законному та швидкому переміщенню товарів через митний кордон, забезпечуючи правильність оформлення необхідної документації та дотримання митного законодавства [1].

Митний брокер є професійним учасником ринку, який забезпечує якісне та своєчасне оформлення експортно-імпортних операцій. Завдяки своєму досвіду та знанням митного законодавства, він значно спрощує процедури проходження товарів через кордон, що, своєю чергою, сприяє розвитку міжнародної торгівлі [2;3].

Основні функції митного брокера охоплюють:

- консультування щодо митного оформлення та застосування митних тарифів;
- підготовку та подання митної декларації від імені клієнта;
- взаємодію з митними органами з метою узгодження питань, пов'язаних з оформленням товарів;
- організацію розрахунків митних платежів та контроль за їх правильністю;
- забезпечення дотримання всіх вимог митного законодавства;
- аналіз змін у митному законодавстві та адаптація процедур відповідно до актуальних вимог [1;4];

– надання послуг з логістики та оптимізації маршрутів перевезення товарів [3].

Для глибшого розуміння митного посередництва у міжнародній діяльності митні брокери можуть бути класифіковані за кількома критеріями: типом послуг, рівнем акредитації, способом надання митних послуг [3]. (табл. 1).

Митні брокери діють у межах нормативно-правового поля, яке визначає їх права, обов'язки та відповідальність. В Україні їх діяльність регулюється Митним кодексом, законами про зовнішньоекономічну діяльність та іншими підзаконними актами [1;2].

Таблиця 1

Класифікація митних брокерів

Ознака класифікації	Види митних брокерів
За типом послуг	- брокери, що надають повний комплекс митно-логістичних послуг (декларування, складське зберігання, страхування вантажів тощо); - спеціалізовані брокери, які займаються лише оформленням певного виду товарів
За рівнем акредитації	- сертифіковані митні брокери, які мають відповідну ліцензію та можуть проводити декларування на всій території країни; - локальні брокери, які працюють у певних митних зонах
За способом надання митних послуг	- радиційні брокери, які провадять діяльність у фізичних офісах і через особисті контакти з митними органами; - цифрові брокери, які використовують електронні платформи для спрощення митних процедур і автоматизації процесів оформлення товарів

Постійний розвиток міжнародних відносин висуває вимоги до роботи митного брокера. *Найважливішими серед них є:*

– наявність відповідної ліцензії (авторизації), виданої митними органами;

– дотримання встановлених процедур та часу оформлення вантажів;

– відповідальність за правильність поданої митної документації;

– дотримання міжнародних стандартів та нормативів у сфері митного оформлення [3;4].

Митні брокери є важливими учасниками міжнародної торгівлі, адже вони допомагають компаніям мінімізувати ризики, пов'язані з помилками в оформленні документів, затримками товарів на митниці та надмірними митними витратами. Завдяки їхній роботі підприємства можуть більш ефективно планувати свою зовнішньоекономічну діяльність, що позитивно впливає на загальний економічний розвиток країни [3].

У сучасних умовах глобалізації митні брокери дедалі частіше впроваджують нові технологічні рішення, зокрема електронне декларування, що значно спрощує процес митного оформлення [4]. Такі інновації сприяють підвищенню прозорості та швидкості проходження митних процедур, що є

ключовим фактором для розвитку міжнародної торгівлі та залучення іноземних інвестицій.

Завдяки автоматизації процесів та впровадженню штучного інтелекту митні брокери можуть значно скоротити час оформлення товарів, зменшити витрати для бізнесу та сприяти зниженню рівня корупції у митних органах.

Таким чином, митний брокер є стратегічно важливим елементом системи зовнішньоекономічних відносин, забезпечуючи ефективну взаємодію між бізнесом та державою, а також сприяючи спрощенню міжнародних торговельних операцій. Його діяльність спрямована на підвищення конкурентоспроможності

національного бізнесу, залучення нових інвесторів та розвиток сучасної логістичної інфраструктури країни.

Список використаних джерел

1. Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. 2012. № 44–48. Ст. 552.

2. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. 1991. № 29. Ст. 377.

3. Кузьменко В. В. Митна справа та митна політика України : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 352 с.

4. Державна митна служба України. Офіційний веб-сайт. https://customs.gov.ua/](https://customs.gov.ua/.